

Redakcja i Administracja
Warszawa
ul. Warszeka 7 - Tel. 5.06.70
Kraków
ul. Sw. Tomasza 11-a
Telefon 103.10

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ
WYCHODZI CODZIENNIE RANO
WYDAWCA: RADA NACZELNA P. P. S.

Cena 10 groszy
Miesięcznie złotych 2.50
Zagranicą złotych 5.60

Konto P.K.O. w Warszawie Nr. 29.129
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Główny Pocztowy Warszawa i Kartofele N. 188

Warunki prenumeraty: w Krakowie i odosłownem miesięcznie zł. 2.50, na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w teście gr. 50, zwyżką gr. 40, nekrologi do 60 mm gr. 20, powieści 60 mm gr. 30, drobnie za wiersz 25 gr. Postulacjami i zaproszeniami pracy bezplatnie.
Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogólny tekstowych i zwyżką 6-ciu słów. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Walki o Teruel
Co mówi słynny „łgarz z Sewilii”

Gen. Quelpo de Llano, przedstawia w swym przemówieniu radiowym obecną sytuację w Teruelu, oświadczył: „Czerwoni twierdzą, iż są paniami Teruelu. Według innych informacji, Teruel znajduje się całkowicie w naszych rękach. Wszystko to jest nie ściśle, ponieważ w Teruel znajdują się zarówno wojska narodowe, jak i czerwone. Zdobyliśmy liczne dzielnice miasta, ale wiele z nich znajduje się w rękach czerwonych. Siły nasze nadciągające z zewnątrz miasta, pozwalają się coraz głębiej do wnętrza Teruel i w wielu miejscach już całkowicie odcisnęli nieprzyjaciela, który nie może się wycofać. Nie należy zapominać, iż walka wewnątrz Teruel jest bardzo trudna i zaraża. Ulice są wąskie i kręte. To też nie w mieście nas sięgnęli rozważanie sytuacji. Los Teruel będzie przesądzony nawiązaną walką. Jak tylko pozwolą nam to warunki atmosferyczne sprawa ta będzie szybko załatwiona.

INNE WIADOMOŚCI ZE ŹRÓDEŁ FASZYSTOWSKICH.
Według komunikatu głównej kwatery wojsk gen. Franco, zajęto liczne ważne pozycje w Teruel, zadając nieprzyjacielowi poważne straty. Wojska gen. Franco czynią silne postępy, wypierając przeciwnika z ciasnych i krętych uliczek miasta. Siłom 8 nieprzyjacielskich samolotów.

CZY NIE ZA WCZESNIE?
Rząd gen. Franco oznajmia, iż nie uważa żadnych aktów sprzedaży lub zastawu, dotyczących dzieł sztuki lub mienia narodowego, do konanych przez Rząd barceloński.

Przyczyna aresztowania francuskiego agenta konsularnego
IRUN. (PAT.) Agencja Stefana, donosząc o aresztowaniu przez władze wojskowe gen. Franco agenta konsularnego francuskiego.

Ducouraux, oraz kilku innych o bywałeli francuskich, twierdzi, iż przyczyną aresztowania było rzekome pośredniczenie w wymianie korespondencji poprzez most międzynarodowy w Irun, oraz nielegalne obroty pesetami.

Czy Chiny proszą o pokój?

Urzędowy komunikat japoński
TOKIO. (PAT.) Pod przewodnictwem prezesa Rady Ministrów księcia Konoje, odbyła się konferencja, w której prezes ministra Spr. Zagr. Hirota, wziął udział minister Marynarki, Sugiyama, oraz minister Marynarki, admirał Yonai. Przedmiotem obrad było rzekome życzenie Rządu chińskiego wszczęcie rokowań pokojowych. Po zakończeniu obrad wydano następujący komunikat: Wydaje się, iż Chińczycy pod wrażeniem potęgi

PARYŻ (PAT). Prezes Rady Ministrów Chautemps złożył w czwartek następujące oświadczenie:
W ciągu ostatnich tygodni kontakty pomiędzy pracodawcami a pracownikami wznowiły się z nieznaną oddawna gwałtownością. Sytuacja, jaka z tego powodu po

wstaje, jest niebezpieczna dla pomysłowości i bezpieczeństwa Francji. Niemalże jest, by obecny stan rzeczy trwał dłużej. Rząd nie będzie mógł na to pozwolić.
Organizacje przemysłowców i robotników nawzajem zrzucają się winy i odpowiedzialność za istniejący stan rzeczy. Odpowiedź pozostawiana decyzji arbitrażowych i swobod syndykalnych z jednej strony, z drugiej strony twierdzą, iż przyczyną wydarzeń jest systematyczna agitacja i gwałcenie prawa. Jedno nie ulega wątpliwości — absolutna konieczność przywrócenia pokoju społecznego. Po odbudowie finansowej Rząd zamierza skierować swe wysiłki ku odbudowie gospo-

darczej oraz w celu przywrócenia ładu społecznego.
Rząd zwraca się z wezwaniem do przedstawicieli pracodawców, zarówno jak i robotników, by zgodzili się odbyć po pod jego egidą konferencję w celu zawarcia nowych układów i by formalnie zrehabilitowali się, że będą je od tej chwili szanować. Rząd udzielił temu „kodeksowi pokoju społecznego” sankcji prawa, przedstawiając go do aprobaty parlamentu. Wszyscy obywatele, bez względu na swą ideologię lub klasę społeczną, będą musieli uchylić się przed suwerennością prawa. By ostrągnąć ten cel, Rząd nie zawaha się zaangażować całej swojej odpowiedzialności.

Zbrojenia Ameryki

WASZYNGTON. (PAT.) W Białym Domu odbyła się konferencja z udziałem admirała Leahya, podsekretarza stanu w departamencie marynarki Edlisona oraz przewodniczących komisji morskich i finansowych w Senacie i Izbie reprezentantów.
Tematem obrad był program rozbudowy marynarki Stanów Zjednoczonych. Prezydent Roosevelt wskazał, iż obecne wydatki na

nię program ustalony przed 6 miesiącami niewystarczający. Konferencja postanowiła przyspieszyć budowę torpedowców i linii podwodnych, przynajmniej nowe kredyty. Pura tym uznano za konieczne uzupełnienie ustalonego programu przez wnieście do Izby prawodawczych projektów dotyczących nowych kredytów, przeznaczonych na dalszą rozbudowę.

Zmiany na placówkach dyplomatycznych

WASZYNGTON. (PAT.) W kołach zbliżonych do Białego Domu informują, iż jeszcze w ciągu bieżącej tygodnia prezydent Roosevelt wyznaczy projektom dokonania następujących przesunięć na placówkach dyplomatycznych St. Zjeń.
Obecny ambasador amerykański w Moskwie Davies będzie przemie-

szony do Brukseli; przedstawiciel St. Zjeń. w Brukseli Gibson zostanie przeniesiony w stan spoczynku z dn. 1 lipca. Ambasadorem w Londynie ma być mianowany Józef Kennedy a w Berlinie Hugh Wilson.
Ambasador Bułgii zostanie na dal w Paryżu.

Zarządzenia nowego Rządu rumuńskiego
Nie wódka jest niebezpieczna, lecz szynkarze

BUKARESZT. (PAT.) Rada ministrów na odbytym posiedzeniu omówiła pierwsze zarządzenia, zmierzające do wykonania programu rządowego.
Komunikat wydany po zakończeniu posiedzenia zapowiada mianowanie komisji, której zadaniem będzie ustalenie w ramach obowiązujących praw przepisów w celu wyeliminowania szynkarzy z dwu rumuńskiej, zważywszy, iż są oni niebezpieczni dla zdrowia ludności wiejskiej.
Następnie zbadano i omówiono sprawę rewizji wszystkich postawionych o naturalizowaniu w sposób niezgodny z prawem cudzoziemców, którzy osiedlili się na terytorium Rumunii bez upoważnienia odpowiedniej władzy podcałkowej po wojnie, a nie posiadający żadnych prawnych danych do dalszego pozostawania w Rumunii.

Wśród dalszych uchwał Rady ministrów należy wymienić zarządzenia, zmierzające do obniżenia cen produktów, stanowiących przedmiot pierwszej potrzeby dla ludności wiejskiej. Postanowiono wreszcie, iż język rumuński i historia Rumunii będą nauczane we wszystkich szkołach państwowych, czy też mniejszościowych przez profesorów Rumunów.

W OBOWIĄZU PRZED UCIECZKĄ KAPITAŁÓW.
BUKARESZT. (PAT.) Rząd wydał nowe przepisy zastrzegające kontrolę graniczną, mające zapobiec ucieczce kapitału. Władze celne otrzymały polecenie ścisłego kontrolowania podróży, opuszczających Rumunię i zatrzymywania wywożonych biletów Banku Narodowego Rumuńskiego, jak również krajowych monet złotych, srebrnych oraz dewiz.

Bombardowanie Hankau

Kadrą złożoną z 22 japońskich samolotów zainicjował w czwartek nad południem Hankau. Pomimo gwałtownego ognia obronnych ba-

teryj przeciwlotniczych, żaden z samolotów nie został trafiony. Na lotnisko zrzucono około 50 bomb.

Indlandia fortyfikuje Indie holend.

Wobec sytuacji panującej w Dalekim Wschodzie i w myśl programu dobrobytu, Rząd holenderski przystąpił do utworzenia

szeregu nowych baterii, przeciwlotniczych w Indiach holenderskich. Jednocześnie ma być wzmożona obrona wybrzeży.

Niezwykły wypadek samolotowy

HELINGSFORS. (PAT.) W Abo wydarzył się katastrofa samolotowa, którą obsezarne opisuje cała prasa. Inżynier zakładów lotniczych w Tampere, p. Aarre Nieminen, przybył samolotem sportowym do Abo, celem spotkania Nowego Roku u rodziców. Gdy 1-go stycznia wystartował w drogę powrotną i znajdował się nad

miastem, wskutek defektu motoru samolot runął na dach domu, w którym mieszkają rodzice inż. Niemina. Pierwszej pomocy udzielił pilotowi ojciec, wydobywając syna z pod szczątków całkowicie strzęskanego samolotu. Zyciu inż. Niemienina nie grozi niebezpieczeństwo.

Dokoła sprawy zaginięcia małż. Robinson

WASZYNGTON (PAT.) Charles Robinson. Departament stanu zamierza zażądać od władz meksykańskich wyjaśnień w sprawie zaginięcia Ruth Rubens, która zdemontowała amerykański samolot, który 12 lutego 1937 r. zniknął nad

Reynosa. Departament stanu zamierza zażądać od władz meksykańskich wyjaśnień w sprawie zaginięcia Ruth Rubens, która zdemontowała amerykański samolot, który 12 lutego 1937 r. zniknął nad Reynosa.

Rumunia uznaje zabór Abisynii

Rząd włoski został zawiadomiony przez Rząd rumuński o zamiarze mianowania nowego posła rumuńskiego w Rzymie. Listy uwielbieniejszej dyplomacji rumu-

skiego będą adresowane do króla Włoch i cesarza Abisynii.
Podeśl W. Brytanii w Bukareszcie sir Reginalde Hoare odbył długą rozmowę z premierem Goga-

Burza na Czarnym Morzu i zamiecie śnieżne

STANBUL (PAT.) W całej Turcji panują burze i zamiecie śnieżne. Komunikacja na Morzu Czarnym ulega zupełnej przerwie. Sześćdziesiąt milionów tonieciele nawodniłi ffracje.
BUKARESZT. (PAT.) Z powodu silnej burzy, panującej na Morzu Czarnym, torpedowce „Regina Ma-

ria”, na którego pokładzie znajdował się krążący następca tronu III szat, natychy się do Aten, byli zmuszeni zawrócić z drogi i zawinąć szczęśliwie do Konstantynopola.
Ks. Michał powoził koleją do Bukaresztu.

Ludność Francji

Główny Urząd Statystyczny Francji ogłosił w czwartek statystykę ludności na podstawie spisu, przeprowadzonego w dn. 8 grudnia 1936 r. Według tych danych

Francja liczyła 41.508.118 mieszkańców. W porównaniu ze spisem ludności, dokonany w 1931 r. ludność Francji wzrosła o 81 tysięcy.

Kazimierz Wierzyński akademikiem literatury

W dnach 5 i 6 stycznia 1938 r. odbył się zebrański Polskiej Akademii Literatury w siedzibie Akademii w Warszawie.

W drugim dniu obrad wybrano, zgodnie z par. 23 regulaminu Polskiej Akademii Literatury, nowym akademikiem literatury Kazimierz Wierzyńskiego na miejsce po Bolesławie Lesmianie.

Juliusz Barmał zmarł na tabes

BROKSELA (PAT.) W 60-letnim wiecu w Forest Juliusz Barmał, wydany przez władze holenderskie i wydany belgijskim władzom.

Juliusz Barmał był do dzisiaj czasu „pianiste cłbry. W ciągu ostatnich dni znajdował się pod opieką opiekę lekarską, jak wynika z publicznych wiadomości, przyczyną śmierci niekiedy był tabes. Władze sądowe zarządziły sekcję zwłok.

Szafeństwa

Zbrojenia rosna! Rola faszystu

Czytamy nowocześnie artykuły w faszystowskiej prasie — buńczuczne zapowiedzi; męej lub więcej zamieszane groźby; zachwyty z powodu własnych zbrojeń...

Istotnie, świat został ogarnięty gorącą zbroją. Kraje faszystowskie wystąpiły z INICJATYWA, daly przykład. Niemcy wszystko postawiły na kartę przyszłej wojny. A za państwami faszystowskimi musi być państwo demokratyczne, bo zostałyby zdruzgotane. Stąd zbrojenia Francji, stąd ogromny program zbrojeń angielskich.

Twa szalona wyścig zbrojeń. Ludność (państwa kapitalistyczne) już mało dba o problemy społeczne i kulturalne — wszystko dla zbrojeń! — wszystko na gazy i aeroplany!

Czytamy w „Berliner Tageblatt” z 1 stycznia artykuły pułk. Xylandra o zbrojeniach Niemiec i innych krajów. O zbrojenach niemieckich pisze ze zrozumiałą dyskrecją, ale z zachwytem. „W Anglii, w Polsce, w Niemczech, w krajach wiojku — to rok spokojnej, cichej, pogodzonej pracy we wszystkich działach są zbrojeń”. Zachęca się, z jaką to szybkością niezwykłą udało się odubować wielkie wojny niemieckie: „Historia dotychczas nie znała takiego zorganizowania, wielkiej sily ludzkiej w tak krótkim czasie, przyczem całe to dzieło jest pełne dziedzinnych praskich zoiniserskich onót”. I t. d. Zachęca się zwłaszcza lotnictwem swego kraju, ale i flocie morskiej poświęca słowa uwielbienia...

Wszystko dla wojny? oto hasło państw faszystowskich. DLA WAWNY! Tym potwornym perspektywom przyszłości niemieckiej i faszystowskiej budzić przygłada się z rozkoszą. Tak, będzie „totalna” wojna! Tak, będzie wojna nie wojnska, ale NARODOWA — aż do ziemianna, wyczerpania, ewentualnie całkowitego zniszczenia przemocnic! Przychytnymy się! najstraszniej się!

Warto tak jeszcze wrząc do tyka kilka historycznych książek, jak G. FISCHERA „Wehrwirtschaft” — o pieśń o totalnej wojnie. Albo książkę (o wojnie totalnej) zmarłego gen. Ludendorfa. Albo „Wehrwirtschaft” prof. Bansego. I Fischer zaraz na pierwszej stronie tekstu (w t. i. książki) czytamy znanie słowo: „O-

benie należy wątpić, by wojna się rozpoczęła od ogłoszenia wojny”. Ogotnienie jest już niepostrzeżenie zmiło zwanym oddziałem napadną ZIENACKA — jak widać... A w totalnej wojnie — zaciera ręce p. Fisher, profesor w Monachium — będzie brał udział nie tylko wojsko, lecz także robotnicy na fabryce, chłop w polu, MATKA PRZY DIECIACH... (str. 9)

Wróćmy do pułk. Xylandra w „Berliner Tageblatt”, bo o „pro-faschisch” Fischere i Banse pisałmy niedgdy. Stanowczo „zapreczka” temu, że to „autorytarytne” (faszystowskie) państwa wywołują powozne zbrojenia. Nie — powiada dosłownie: „Na czele zbrojeń są siły państw krajów Anglia i Francja (W), których współpracę tyle razy akcentowaliśmy w ubiegłym 1937 roku. Jeszcze 21 grudnia premier Chamberlain podpisał przeście, że — harmonia Anglia i Francja jest źródłem najgłębszego zaowolenia”...

Nie — powiada dalej: „Należy uwierzyć w to, że bezdury? Wszak każdy wie, że Anglia dotychczas w ubiegłym roku na dobre przystąpiła do powaznych zbrojeń — gdy konflikty z państwami faszystowskimi (o Abyssyn, mero Szrednielem) pokazały, że łatwo może dojść do starcia zbrojnego, i że w Brytania do takiego starcia nie jest przygotowana”. A o Francji arkuje mówić: „W jej gorące wyścigi pokojowe są znanie każdemu. Odpowiedzialność za zawiązania zbrojeń europejskich ponoszą całkowicie państwa faszystowskie, przede wszystkim zaś „Hitleria”. Wybił pułk. Xylandra są nader najsławne.

Szalenie niebawym, wyszło podnoszących zbrojeń trwa dalsza. Końca nie widać... Rok 1938 będzie rokiem dalszych szalejących zbrojeń. A wiadomo, że gromadzone bez końca karabiny i armaty pewnego dnia mogą same wystąpić!?

Cyryl? Są znane, wielokrotnie cytowane. Wiedę najpowszechno, jakiego rodzaju, wydalił od roku 1926 do 1937 szeregiem 145 miliardów funtów szterlingów na 24 MILIARDA funtów. Blisko więc w dwaoinasó. Pułk. Xylander z widocznym niepokojem bada wojny w budki Francji, wynoszące 22 mld funtów (nie licząc pozwoy). „Wytych”; zwłaszcza niepokój o historię i politykę, czytamy znanie słowo: „O-

dziel jedynostnie (ŁĄCZNIE Z KOMUNISTAMI), i że wielka część budżetu jest przeznaczona na nowy, udogodniony sprzęt wojenny. Z zadwoleniem realizmista konstataje, że powiększenie materiału ludzkiego dla armii we Francji jest trudne — chyba w koloniach...”

Ale nie wchodzić w szczegóły. Xylander liczy skraplając milardów francuskie i angielskie, natomiast nie chce obliczyć, jak to w „Hitleria” osiżni groździe na potomne zbrojenia...

Tak zawiąsja się ten szalejący i niebezpieczny wyścig zbrojeń. Jest wyrazem głębokiego zalamania się świata kapitalistycznego i faszystyjskiej Europy.

Świat socjalistyczny doskonale rozumie, do czego te szaleństwa mogą doprowadzić. Państwa uobozę już dziś porostu zamaję się pod ciężarem zbrojeń... K. Kautsky, jak czytelnicy wiedzą, wydat niedawno ogromną pracę o „demokracji i wojnie”. Podkreśla tam, że: 1) walka o pokój stanowi cel jeden z głównych zadań proletariatu, i że 2) demokracja zmniejsza niebezpieczeństwo wojny. Otóż silny proletariatu za częściowo sparalizowane państwa. Pozostają wyścigi państw demokratycznych i pokojowych jako niemiła ostatnia szansa...

Dyplomatyczna walka oba zbrojeń — faszystowskiej i demokratycznej — trwa dalej. A tym czasem szalecznie tempo zbrojeń, narzucone przez państwa faszystowskie, WIĄZĄ ROSNIE!

K. ZPASKIRSK

Jedność demokracji gospodarczej

W noworocznym numerze „Spółnoty” p. Z. Chmielewski słusznie zwraca uwagę na niewłaściwość nraczawiania spoyczywo wytwórcóm odrovnornie.

Nauka ekonomii — mówi autor — uznaje równowagę wytwarzania i spoyczenia za główną podstawę pomyślności danego okręgu gospodarczego.

Zarówno chłop jak i robotnik są równocześnie wytwórcami spoyczywóm. Mają oni wspólny interes — usunąć kosztownego pośredniactwa przy zbywaniu i nabywaniu produktów. Ale to samo wystarczy jeszcze do równowagi, bo nawet po usunieniu przez spoydzielczość wyzyska lanchuca pośredników, mogłaby powstać kwestia pozyskiwania wsil lub niesta.

Jakie zatem jest wyjście? — pyta autor i odpowiada: Oto ludzka praca zarówno w miastach jak i w wsiach powinna zarabiać, ale wycznie pozostawione jest niezbędnym warunkom umiarkowania, że na tej wialności zakłada budowana demokracja gospodarcza, której najwzajemnym obiektem jest sodykalność, niezawodnie wie dzie do lepszej przyszłości.

„RODZENI BRACIA” — o współpracy związków zawodowych i spoydzielni spoyczywo pisze Stan. Thurgott:

Przed wszystkim oba te ruchy są rodnymi; bracia (tej samej nacji) nieby ludu, krewni (tej samej nacji) walczy o prawo do bycia spoyczem. Jest to idea, której nie ma u nas, ale cel jest ten sam: poprosić bycie nie tylko wszy członków, ale cel jest ten sam: poprawa bytu nie tylko wszy członków, ale całej kraj pracującej. W oba wypadkach

poprawa ta nie ma się ograniczać do jednego szczebla — do jednego obywatela w celu tworu, do jednej rodziny, ani nawet do smoch członków, wyższe — ale do całej kraj. Przyjęta stała poprawa moza w jeden tylko spoyczywo — przez zmianę warunków gospodarczych i spoyczywóm, które dotychczas wyzyskiwały. Zmienił te warunki — to zmienił ustęję i co-żkolwiek by kto mówił, to jest ustęję od oba rządów.

PIEKARNICTWO. Zamiasz rozpałał się pieców? — doznacznie w tej samej wsi, o ilez ekonomicznie? przyczyni się do powstania wspólnej piekarni! Ta zdrowa myśl znajduje coraz częściej dogę do ws, gdzie powisają spoydzielnie, mające na celu prowadzenie piekarni. Ostatnio wpłynęło 10 głoszeń.

BRAWO „INICJATYWA” Spółdzielni Pracy Abolentek Zawodowych w Warszawie „Inicjatywa” otrzymała dyplom honorowy za nakład o motywach historycznych, wykonaną dla sal

reprezentacyjnej pawilonu polskiego na Międzynarodowej Wystawie w Paryżu w 1937 roku.

KALENDARZ. Sygnalizujemy ukazanie się kalendarza Spolem na rok 1938. Wy dawniczo jest piękne i nadszywane starannie. Może być miłym podręcznikiem zwłaszcza dla młodzieży, która znajduje w nim pożyteczne wskazówki dla domu i gospodarstwa, oraz popularną lekturę. Każdy człowiek pracy znajdzie w kalendarzu cenne dane statystyczne i ogólnokrajowe.

COS DLA DZIECI. Znała para P. S. Thiermeronowie w 15 tomych książkach katęgów wydanych w „Spolem” dla dzieci: „Była gdzieś taka wieś” i „Był gdzieś taki kraj”. Małe er budzi (związczą pierwsza katęgowa) latwością wiersza i wy mównymi rytmami (trafiła do dzielenie pamięci, siejąc zdrowie latem pięknej dziei wspólny ludzkiej.

Przeżył... Coś dla dzieci.

Magnetyczne odchylenia w Moskwie

Prze cały ubiegły rok prowadzono w okręgu moskiewskim badania nad odchyleniem igły magnetycznej. W 2200 miejscowościach polonowych w zachodniej części moskiewskiego okręgu oraz w okręgach smoleńskich i tuluńskich poczyniono obserwacje, przy czym okazało się, iż od Wialmy do Moskajki i dalej do Moskwy oraz na wschód od Moskwy ciągnie się

strefa odchylen magnetycznych. Moskwa leży południu tej strefy i na jej s. To odchylenia — zdaniem uczoneych — dowodzą, iż w centralnej Rosji istnieje w głębi ziemi dła słoza magnetyto. To też w okolicach Moskwy widziały sowlckie prowadzą pod kierunkiem uczonej głębioki wyczerpania i badania uwarstwieniologicznych.

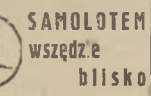
Ludność Japonii

Niedawno ogłoszona statystyka ludności Japonii podaje liczbę mieszkańców kraju Wschodzącego Słońca aż 71.252.800.

Najbardziej w ogłoszonej statystyce bije w oczy wysoki liczebność mozojny, nie lubiący gdy w krajach europejskich-kohibicy liczebność przewyższają mężczyźni. Uderzające jest także, iż mimo po łępnym uprzemysłowieniu kraju, istnieje dwe trzecie ludności mieszka po za miastem. 33% ogółu ludności mieszka w miastach.

Japonia liczy w miast z ludnością powyżej 100 tys. mieszkańców. Stolica państwa, Tokio, roz-

winęła się zupełnie nieomalnie i liczy dziś 2.274.000 mieszkańców. Na drugim miejscu znajduje się Osaka z 2.210.000 mieszkańców, z kolei Kioto (1.180.000), Kobe (950.000) i wreszcie Yokohama z 750 tys. mieszkańców. Roczny przyrost ludności Japonii wynosi okrągly milion.

Czy właściciel domu może być lokatorem?

W kilkudziesięciu wypadkach wydarzyło się, że właściciele domów wystąpili przeciw swym lokatorom, którzy są również właścicielami nieruchomości, żądając eksmisji. Wskazywano na to, że jako posiadacze własnych domów, o ile w tych domach zwolni się mieszkanie, stają się posiadaczami 20 lokali własnych i w ten sposób może być przeciw nim uzyskany wyrok eksmisyjny.

Jednakże są sądowny stanowią, uważając, że posiadanie wolnego mieszkania we własnym budynku nie może być iden-

tyfikowane z zajmowaniem drugie go lokalu. W ten sposób wszystkie te dośd charakterystyczne sprawy węgdy zmorzono.

Przeżył od BÓLU GŁOWY
KOWALSKINA
Przy przeziębieniu GRYPIE I KAŻDEJ

Wasilewskiej: ZIEMIA W JARZMIE

Ostatnia książka Wandy Wasilewskiej, to — analog „literatury”, ani tak zwany „dokument”. Jest to zarysowa, praktyczna, działająca przekształcenie świata, której narzucenie jest piersi, a huso — jama świadomość celu. Toteż sprawozdanie z tej książki nie może być tylko recenzją.

Bezpartyjna, Wasilewska nie jest tylko „literatką”. Jest to bohaterka, która, jak wala tego wyciosa, chwytła, jak za sobą, to prąd sztywotrzebne i prazy nie w precwizmu, albo wznosi jej w górę jak stward, wrok dla tey-tyj dziedzinok teyey. W literaturze naszej jest to zjawisko i nowe i stare. Nie ma bowiem może literatury mniej honorowanej i akademickiej, niż polska. Wasilewska staje w tym jej szeregu, który biegnie od Mickiewicza do Zeromskiego i Struga. Jest to szereg ludzi, którzy mierzątko lirę poety zamieniają na pianiną publicysty, a piórno porusza do karabinu. To szereg tych ludzi, którym kraju, a trzymufajce w kraju na szym od wśków reakcja nie od mawiela nigdy pięknych porębo-wo i kadzieli po śmierci, a z życia — błota, przedawoswa, wznajenia i wzięcie.

Janosić i nieopartą logikę obywatela to powieść materialną podstawę społeczno — ekonomiczną zjawienia i nędzy kraju, którego ludność w 70-m procentach jest chłopska; jak nie przeciwstawia wizerunku garski obywateli i ma są narząd, ów potworny zszochron historyczny, w szeregu krajów już od stuleci przewidywany, a wciąż jeszcze, w opocie anoniomu, telewizji, dawicęj Polskę jaszczem „unowocześnieję” feudalizmu, który w szerze stomków kulturalnych rodzi odbrakurzacianie ciemnoty i t. e. ma nieuchronność, on w sferze politycznej — samowładztwo garski.

Powieść Wasilewskiej jest prawdziwa: rozwija się z tykwocowicęj proces społeczny. Oparte na konkretnej obserwacji faktów, daje jasny, ruczomy obraz wzrastania świadomości grupowej w z jednej strony obszary dworskie, ciągnące się kilometrami, pałac ostrawności, nby wycierać dęby w zielony, wieśce, przędzilo pignastwów milionów, i w swoim wladomawniej, bo tylko jednę piątą część obszaru. Obrazami części tej masy piętnastomilionowej posiada gospodarstwa, nie przekraczające 3 ha gruntu; a przeciętny dochód z takiego gospodarstwa wynosił w r. 1935 — minus cztery stoto.

habia walczy nie tylko o ziemię, ale o ludzi, których pragnięty przynajmniej w rykach obywateli — palczymy — o feudalizm, i wreszcie postać i swój się zbrojne: wspanionych broń gajowych, którzy strzelają, bradają, szerczą pasmi, w przypływie dobrego humoru i niekniemiwo potrafia. Lecz to rakusy trafiają, jak kosa na kamień, na obudony godność ludności chłopca, sprzymierzony z rozpaczą. Każdy nowy konflikt w świecie materialnym pogłębia świadomość grupową, niezwołany pcha ogół do określonego materialnego oporu, przechodzącego w końcu w akcję swępną. To rodzenie się i szybkim formowaniu się świadomości w ogniu samej walki, rolę wychowawczą i rozszerzającą doświadczenia praktycznego dla zorganizowania Władz w ludzkiej, przedstawia Władz w sposób, który przynosi usaszey pój przankiwo-wo.

Książkę Wasilewskiej nazywać nalezy a „Majm Romanizm Statystyczny” w roku. Niedawno pisał się tysicy ludu, jedyna trzydziestka ogół ludności kraju rozporządza ponad jedną czwartą całego obszaru ornego; podówczas były polne, coś ludow, przedzilo pignastwów milionów, i w swoim wladomawniej, bo tylko jednę piątą część obszaru. Obrazami części tej masy piętnastomilionowej posiada gospodarstwa, nie przekraczające 3 ha gruntu; a przeciętny dochód z takiego gospodarstwa wynosił w r. 1935 — minus cztery stoto.

konkretyzowany obraz tego fizycznego obumierania rdzenia społecznego Polski, któremu towarzyszy jednak, przytworzenia regeneracji.

W wir tych sprzecznych sil rusca Wasilewska niezucydzalitega, całokwosa i miasta nie swojej, obcego”. Wierny swojej naturze społecznej, będzie się chwiał jak opłitek między magnosami, aby w momencie decydujących sytuacji mocno zdecydowanie i stanowcie wysła, a także cennym fenomenem wyrobienia intelektualnego.

Jakiego świetnego potwierdzenia trafności obserwacji, ponoczonych przez Wasilewska na odniku kilku wsi nadbrzeskich, dostarcza również sytuacja ogólnokrajowej.

Hoc natura, warunki i zmiany się dzisiaj przez książki, zostały autorkę do pewnych wyjętych perspektyw. Ukazawasy rdeci sily, kierujący się przeciw wsi, szalenie mogła wspomnieć o jej panacyn, leos wielki krosus artystyczny, z jakim to zabast, nadaje jej figuram literackim krajoznawczych plastykę. Oto co niejż nauczył się w mieście, dokąd pojechał, aby statutowe, jakiejż Materus wykazuje Wasilewska o czwisty nonensu t. zw. reformy rolnej z wykupem. „Wykup” w postaci rad gotówkowych przykreśćby jeszcze mocniej szły kapitalu bankowego do wyschłej piersi ludzkiej wiejskiego.

Nie sposób ogarnąć wszystkich zagadnień, które stawia Wasilewska, w ramach jednego artykułu.

Książkę trzeba przeczytać. Kiedy Wasilewska podnosi lniaję meką swoją dionię w górę, — zmienia się lniaję w śągiew plonącą, lecz kiedy przyćwacza ją do pierci — dobywają się niej tonu natężeń i tryka! Przeżyła polszczyzna (prawydroga cigła na paniew Zeromskiego) nabiera prądowob blasku w krótkich, skondensowanych opisach przyrody. Opis „Janistycznej drugiej jeziornej”, czy też duszy, dręcącej wieś — to majsterstwo wysokiej kraj.

Naturalnie, próchny amłak w prozie Wasilewskiej czystożelata Flamberta lub polozostosci Siendalnia. Jej książki — to raport, pisaný na polu bitwy. Otwiera jej zapach prochu. Aktuswaję jej kładę wyćwica na niej zmęczyli pięta.

Książka ta mówi dotocnie: nie ma w Polsce mowy o jakiejkolwiek demokracji bez gruntownego i całkowitego zniszczenia testu feudalizmu ekonomicznego. Nie, nie tylko ukazuje ona nowe siły społeczne, które dokonują tego szlania. Ona sama jest ważnym współzynnikiem ich kształtowania!

Mieczysław BIBROWSKI

